

Aleš Kouřim

Rekonstrukce a rehabilitace nekompaktního bloku v Plzni

diplomová práce

Aleš Kouřim

Rekonstrukce a rehabilitace nekompaktního bloku v Plzni

diplomová práce

vedoucí práce:

ing. arch. Radek Lampa

konzultace:

ing. arch. Matěj Barla
ing. arch. Jaroslav Holler
ing. arch. Petr Domanický

atelier Radka Lampy a Matěje Barly
letní semestr 2015 - 2016
Fakulta architektury ČVUT Praha

ANOTACE

Práce se zabývá dostavbou, rekonstrukcí a rehabilitací bloku v těsné blízkosti historického centra Plzně. V návrhu reaguji na tendence města doplnit zástavbu a najít vhodnou občanskou vybavenost do daného místa. Blok se stává specifickým především svým tvarem, rozlohou a umístěním.

OBSAH

ÚVOD

anotace	5
zadání diplomové práce	8
prohlášení autora	9

PLZEŇ

základní informace	10 - 11
ortofoto mapa	12 - 13
historický vývoj lokality	14 - 15
schwarzplan	16 - 17
občanská vybavenost v okolí	18 - 19

NÁVRHOVÁ ČÁST

schwarzplan - návrh stavby	22 - 23
dopravní dostupnost	24 - 25
funkční schéma	26 - 27
železářství Hofmann	27 - 29
národní dům československých socialistů	30 - 31
urbanistické řešení	32 - 33
integrované funkce	34 - 35
pěší dostupnost	36 - 39
řezy	40 - 43
půdorysy	44 - 55
vizualizace	56 - 61

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Aleš Kouřim

datum narození: 3.2.1991

akademický rok / semestr: 2015 / 2016 letní semestr

obor: architektura a urbanismus

ústav: 15127 Ústav navrhování I

vedoucí diplomové práce: Ing.Arch. Radek Lampa

téma diplomové práce: Rekonstrukce a rehabilitace nekompaktního bloku v Plzni

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Ulice Pražská, Pallova, Tyršova a Fügnerova definují nekompaktní městský blok, který bude řešený v rámci diplomové práce. V současné době je toto území velice zanedbané s velkým počtem nevyužitých prázdných objektů a exteriérových ploch. Dále se v tomto bloku nacházejí 2 budovy, kterým bych chtěl věnovat větší pozornost. Těmito budovami jsou Národní dům československých socialistů s kinem Hvězda a železářství Hoffman a jeho sklady.

Jako cíl tohoto projektu jsem si určil navrácení funkcí dnes nefungujícím objektům a vytvoření kvalitního veřejného prostoru, dotvořením dnes nekompaktního bloku.

2/ Pro AU/ součástí zadání bude jasně a konkrétně specifikovaný stavební program

- Urbanistická koncepce
- Návaznost na okolí
- Definování bloku
- Rekonstrukce stávajících staveb
- Funkční rozdělení dotvořeného bloku - *ADMINISTRATIVA, BYDLENI, SLUŽBY*

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování

Výsledek práce by měl dostatečně vystihovat jak po technické tak po grafické stránce zadání projektu.

Měřítka budou v rozsahu od 1:100 do 1:2000. Měřítka budou volena vždy tak, aby bylo možné dobře

číst z výkresu. *PŘÍPODESKY VŮŠÍ PODLAŽÍ, REZT, POHLEDY, SITUACE, VIZUALIZACE*

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu

Model

Datum a podpis studenta

Datum a podpis vedoucího DP

Datum a podpis děkana FA ČVUT
oddělením dne

registrováno studijním

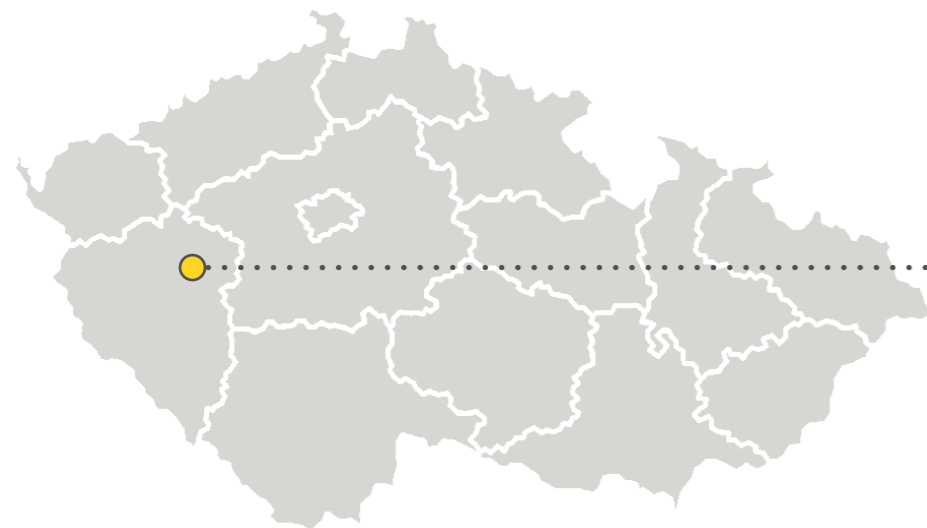
ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE	
FAKULTA ARCHITEKTURY	
AUTOR, DIPLOMANT: ALEŠ KOUŘIM AR 2015/2016, LS	
NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE: (ČJ) REKONSTRUKCE A REHABILITACE NEKOMPAKTNÍHO BLOKU V PLZNI (AJ) RECONSTRUCTION AND REHABILITATION OF NON-COMPACT BLOCK IN PILSEN	
JAZYK PRÁCE:	
Vedoucí práce:	ING. ARCH. RADEK LAMPA Ústav: 15127
Oponent práce:	ING. ARCH. LUDĚK PODLIPNÝ
Klíčová slova (česká):	REKONSTRUKCE_REHABILITACE_BLOK_PLZEŇ
Anotace (česká):	Práce se zabývá dostavbou, rekonstrukcí a rehabilitací bloku v těsné blízkosti historického centra Plzně. V návrhu reagují na tendence města, doplnit zástavbu a najít vhodnou občanskou vybavenost do daného místa. Blok se stává specifickým především svým tvarem, rozlohou a umístěním.
Anotace (anglická):	Thesis deals with the completion of construction, reconstruction and rehabilitation block close near the historic center of Pilsen. The proposal responds to the tendency of cities to supplement buildings and find the right amenities to the site. The block becomes especially its specific shape, size and location.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne

podpis autora-diplomanta

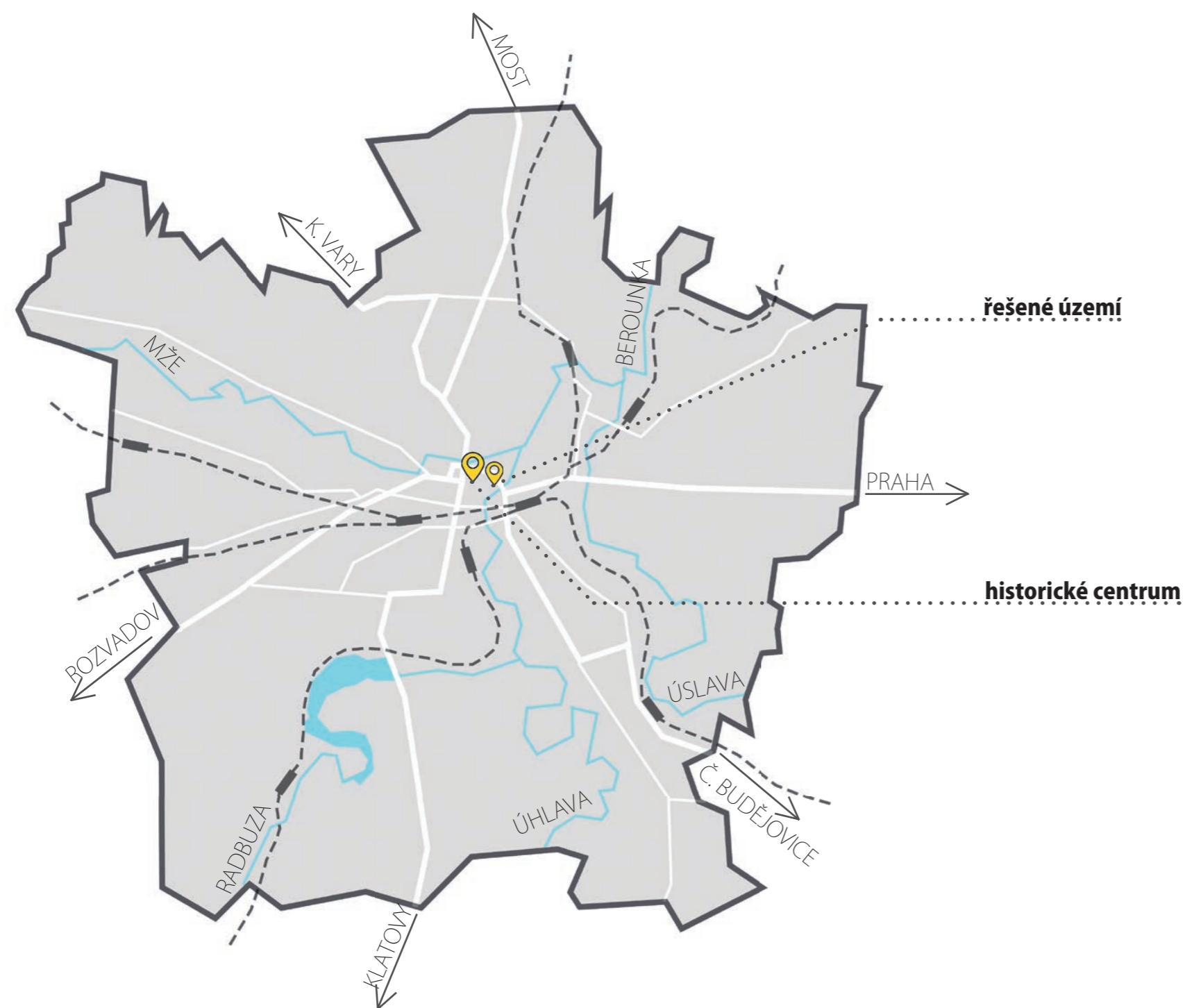
PLZEŇ

49°44'49" s. š., 13°22'39" v. d.

nadmořská výška: 370 m. n. m.

rozloha: 137,65 km²

počet obyvatel: 169 858

Plzeň je statutární město na západě Čech a metropole Plzeňského kraje. Leží na soutoku řek Mže, Radbuza, Úhlava a Úslava, z nichž vzniká řeka Berounka. Žije zde zhruba 170 tisíc obyvatel a je tak čtvrtým největším městem v republice a druhým největším v Čechách.

Plzeň je známá jako průmyslové a pivovarnické město. V rozsáhlých továrních halách bývalé Škodovky se vyrábějí dopravní prostředky a průmyslové stroje, na druhé straně krajské metropole se pak vaří známá piva Prazdroj a Gambrinus. Spodně kvašený světlý ležák se označuje jako pivo plzeňského typu, celosvětově pak jako Pilsner nebo Pils, podle německého jména města Pilsen. Plzeň má i podstatný kulturní význam.

Nacházejí se tu početné kulturní domy a divadla. Ve městě sídlí také biskupství plzeňské diecéze. Vysoké školství zastupují Západočeská univerzita a Lékařská fakulta Univerzity Karlovy.

Současné historické jádro města má pravidelnou síť ulic s obdélníkovým náměstím Republiky uprostřed (139 × 193 m), je muž vévodí katedrála sv. Bartoloměje, budovaná od roku 1290.

V roce 2015 byla Plzeň Evropské hlavní město kultury.

NÁMĚSTÍ
REPUBLIKY

PALLOVA

TYRŠOVA

FÜGNEROVA

PRAŽSKÁ

1781 Plzeň s dvojitými hradbami, bastiony a vodním příkopem. Řešené území se nachází na východní straně Plzně, na hlavní příjezdové cestě od Prahy, sevřené mezi Mlýnskou strouhou a řekou Radbuzou.

1841 Plzeň bez fortifikace. V řešeném území se nacházely rybí sádky a ovocné sady.

1893 Návrh možného zkompaktnění zástavby v těsné blízkosti historického jádra města. První úvahy a plány nad zasypáním Mlýnské strouhy.

1908 Územím projíždí první tramvajová linka v Plzni. Blok se stává již kompaktnějším. Na pravé části Mlýnské strouhy žila převážně chudina, jednalo se o rybáře a pradleny.

1926 Město zasypalo Mlýnskou strouhu, tím vzniká kompaktní pás zeleně kolem historického jádra Plzně.

1950 Návrh komunikace, která má odklonit dopravu od centra města. Tento návrh zásadně ovlivnil charakter břehu řeky Radbuzy a výrazně oslabil kompaktnost nedávno dotvořených bloků.

1972 Asanace a začátek výstavby silnice.

2009 Město částečně obnovuje Mlýnskou strouhu.

HISTORICKÝ VÝVOJ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Zobrazené výseky map dokládají nejvýznamnější milníky v daném území.

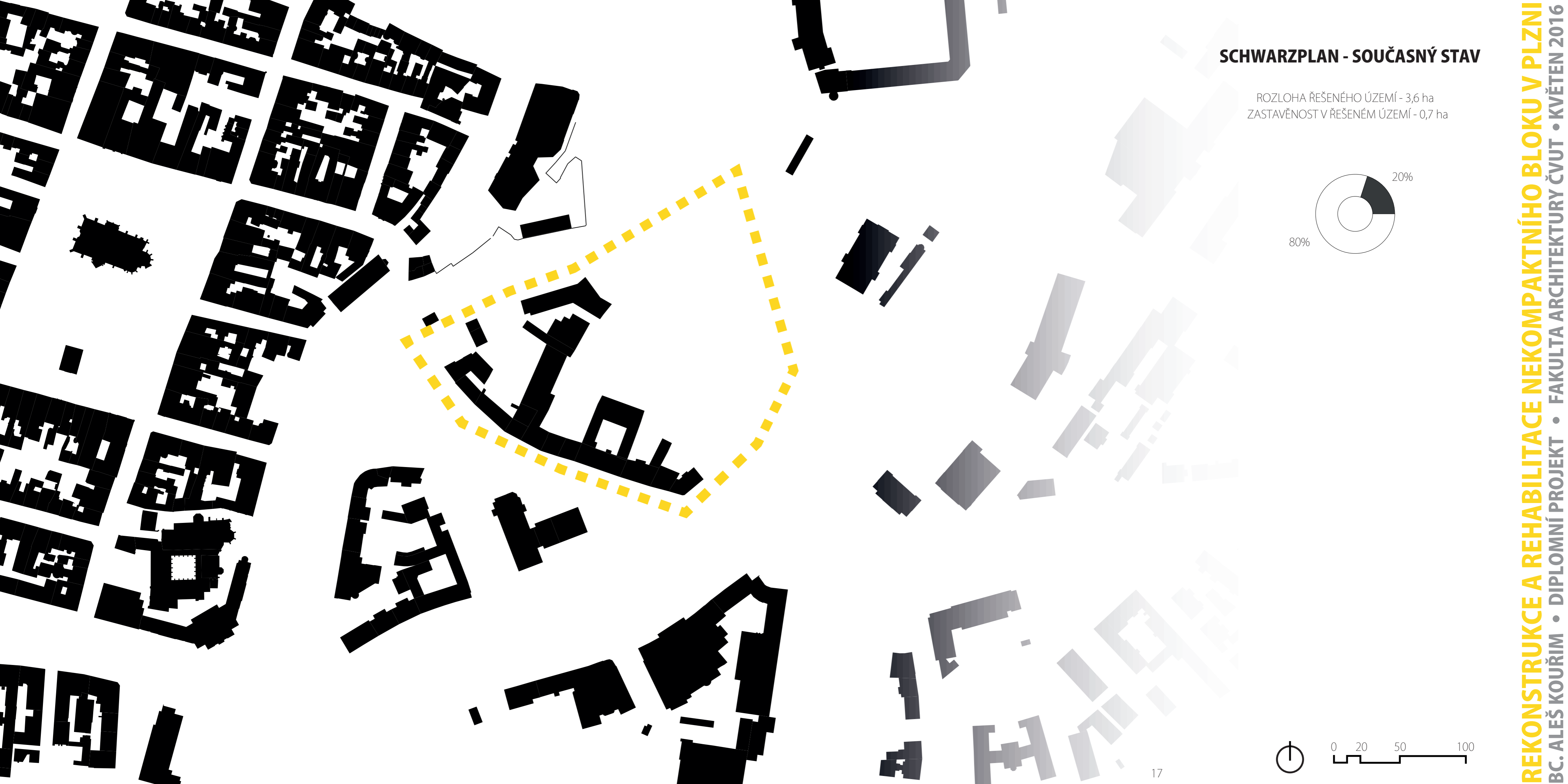
Mezi nejdůležitější zásahy patří:

Zbourání městských hradeb v roce 1841.

Zasypání Mlýnské strouhy v roce 1926.

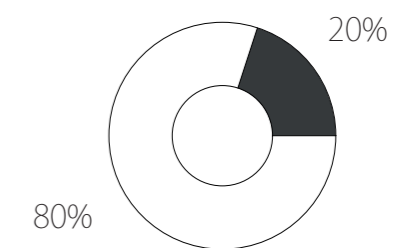
Výstavba silnice první třídy v roce 1972.

Částečné obnovení Mlýnské strouhy v roce 2009.

SCHWARZPLAN - SOUČASNÝ STAV

ROZLOHA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ - 3,6 ha
ZASTAVĚNOST V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ - 0,7 ha

OBČANSKÁ VYBAVENOST OKOLÍ A DOCHÁZKOVÉ VZDÁLENOSTI

- SMÍŠENÉ - BYDLENÍ, OBCHOD, SLUŽBY
- VZDĚLÁNÍ
- SPORT
- CÍRKEVNÍ STAVBY
- KULTURA
- STÁTNI SPRÁVA
- UBYTOVÁNÍ
- ZDRAVOTNICTVÍ
- PRŮMYSL

100m

200m

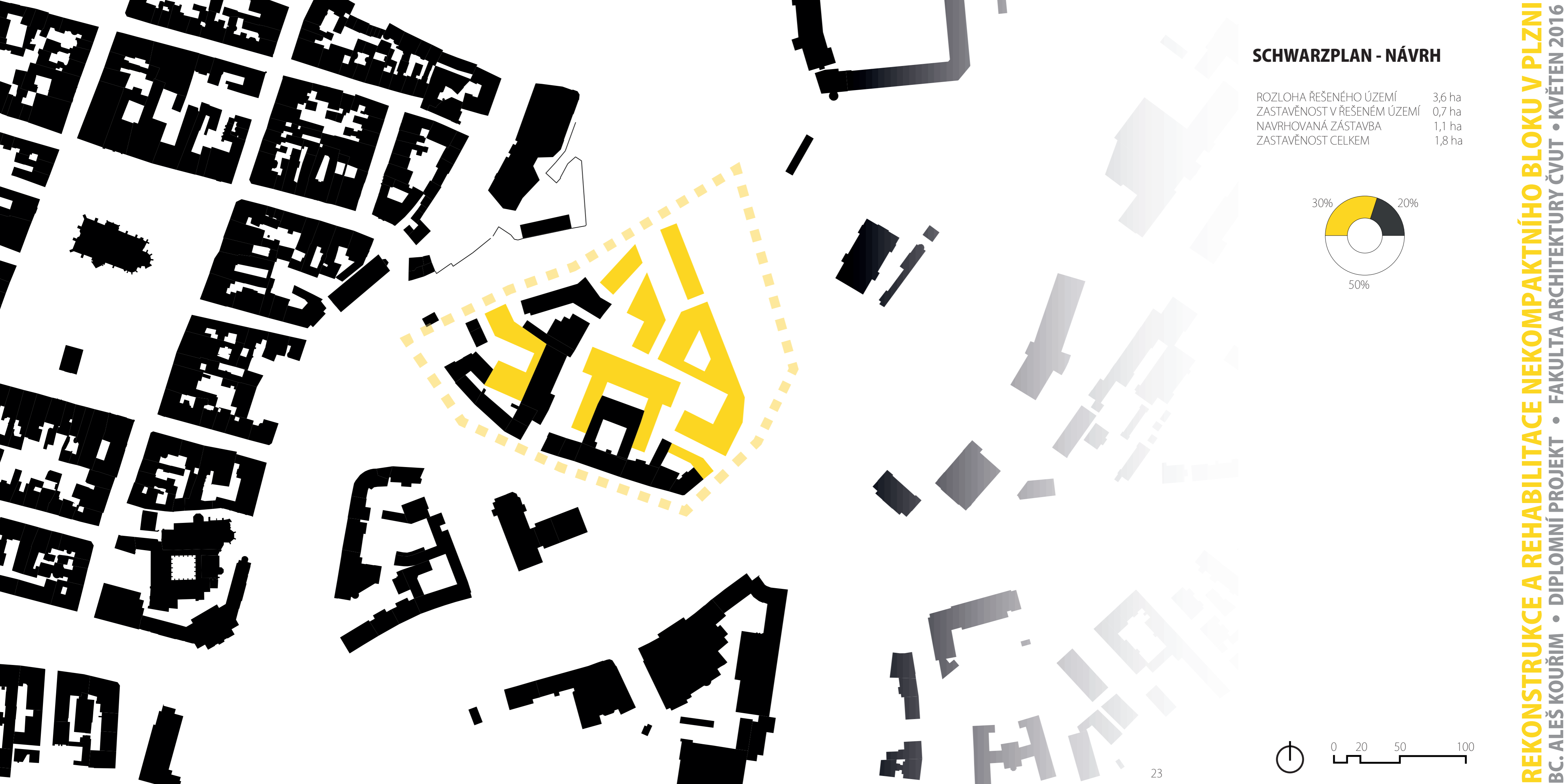
300m

400m

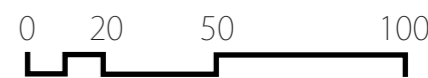
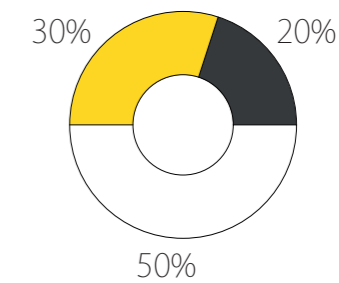

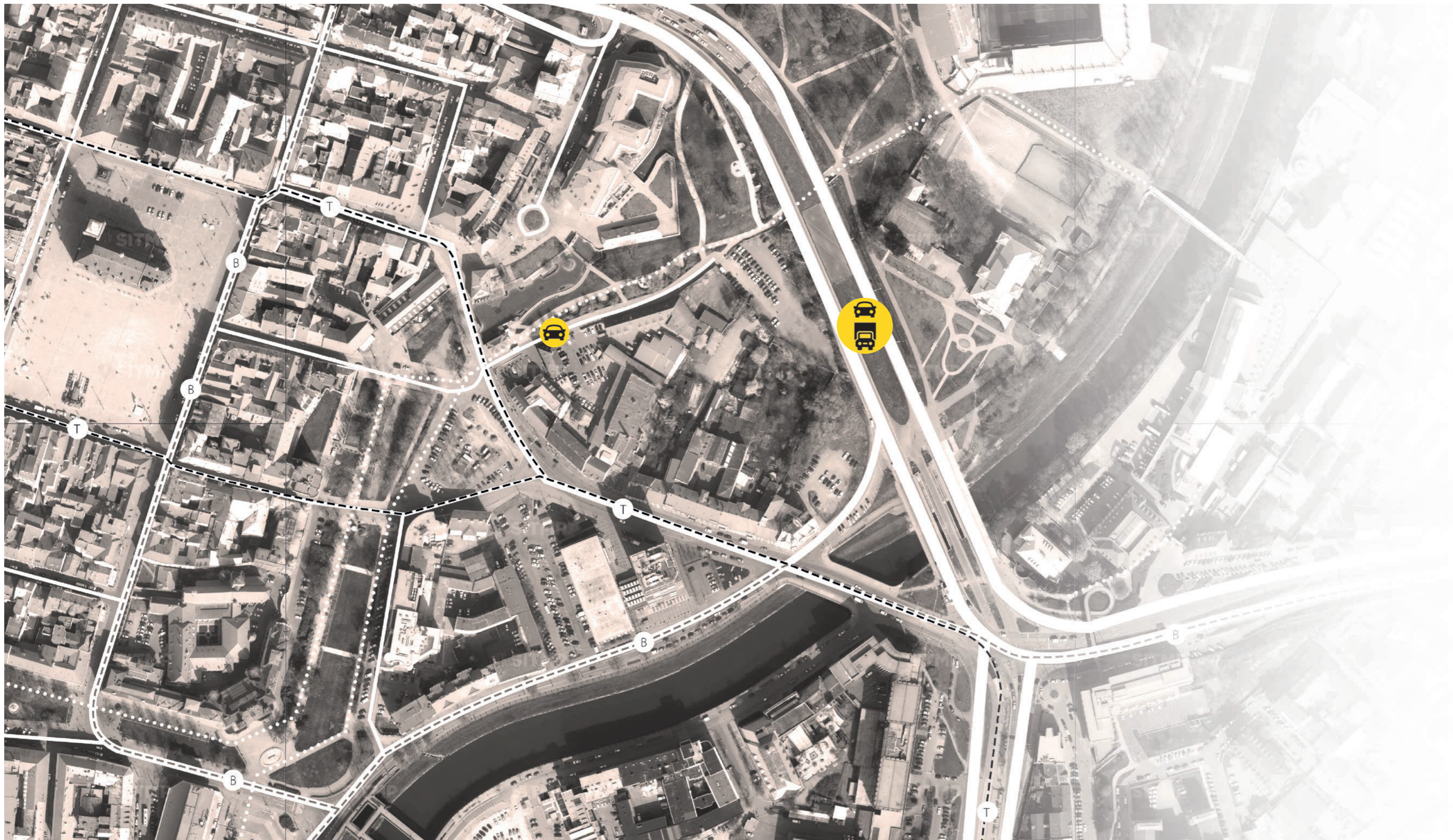
NÁVRHOVÁ ČÁST - DOSTAVBA BLOKU

SCHWARZPLAN - NÁVRH

ROZLOHA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ	3,6 ha
ZASTAVĚNOST V ŘEŠENÉM ÚZEMÍ	0,7 ha
NAVRHOVANÁ ZÁSTAVBA	1,1 ha
ZASTAVĚNOST CELKEM	1,8 ha

DOPRAVNÍ DOSTUPNOST

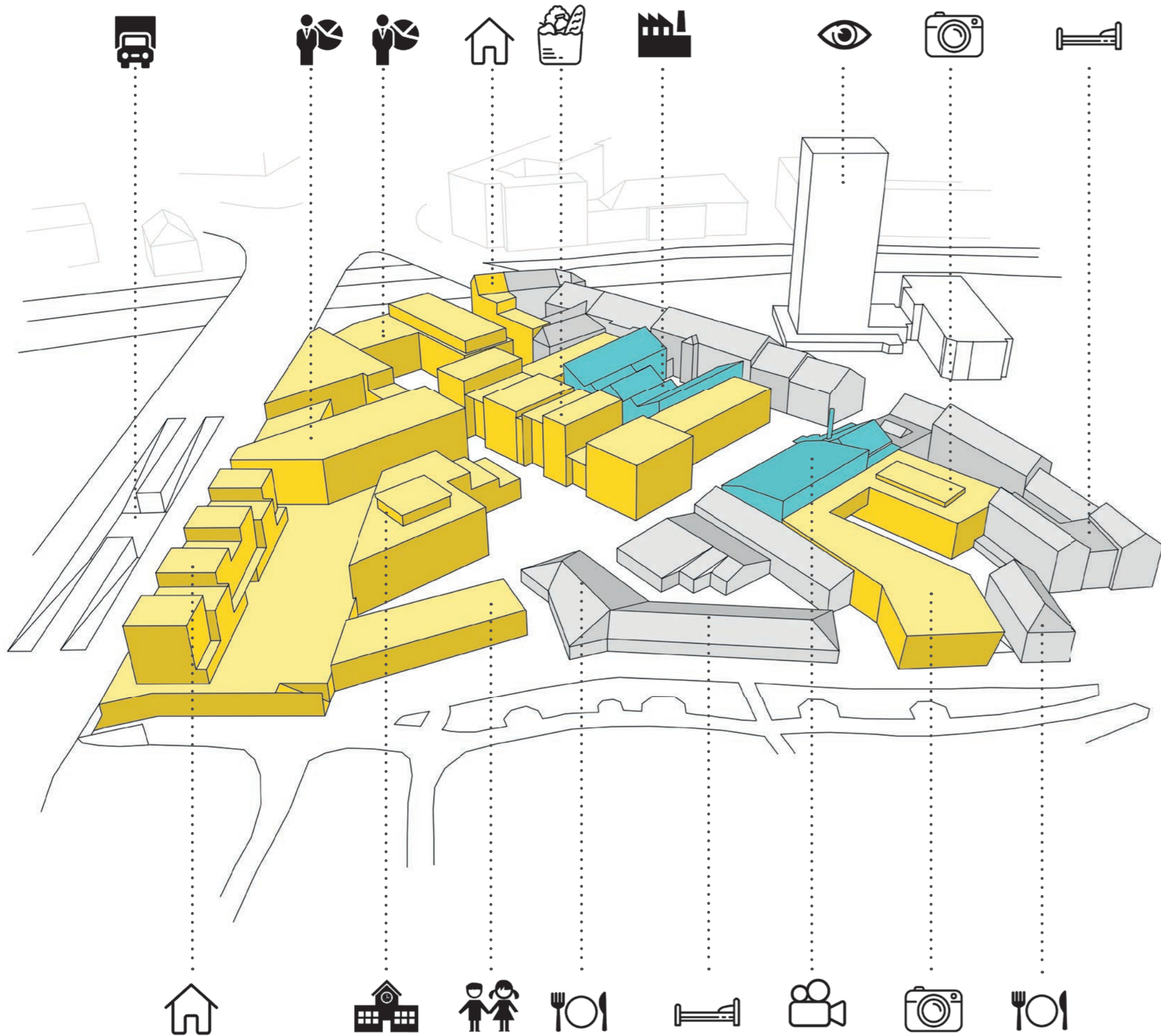
NAVROVANÉ DOPRAVNÍ NAPOJENÍ
VJEZD DO GARÁŽÍ - ZÁSOBOVÁNÍ

VJEZD DO GARÁŽÍ

B AUTO/TROLEJBUSOVÁ ZASTÁVKA

T TRAMVAJOVÁ ZASTÁVKA

HOTEL

ZÁPADOČESKÁ GALERIE

PANORAMATICKÁ VYHLÍDKA

ŽELEZÁRNA HOFMANN

TRŽNICE S OBČERSTVENÍM

BYDLENÍ

ADMINISTRATIVA

VJEZD DO GARÁŽÍ

ŠKOLA

ŠKOLKA

RESTAURACE

KINO HVĚZDA

FUNKČNÍ SCHÉMA

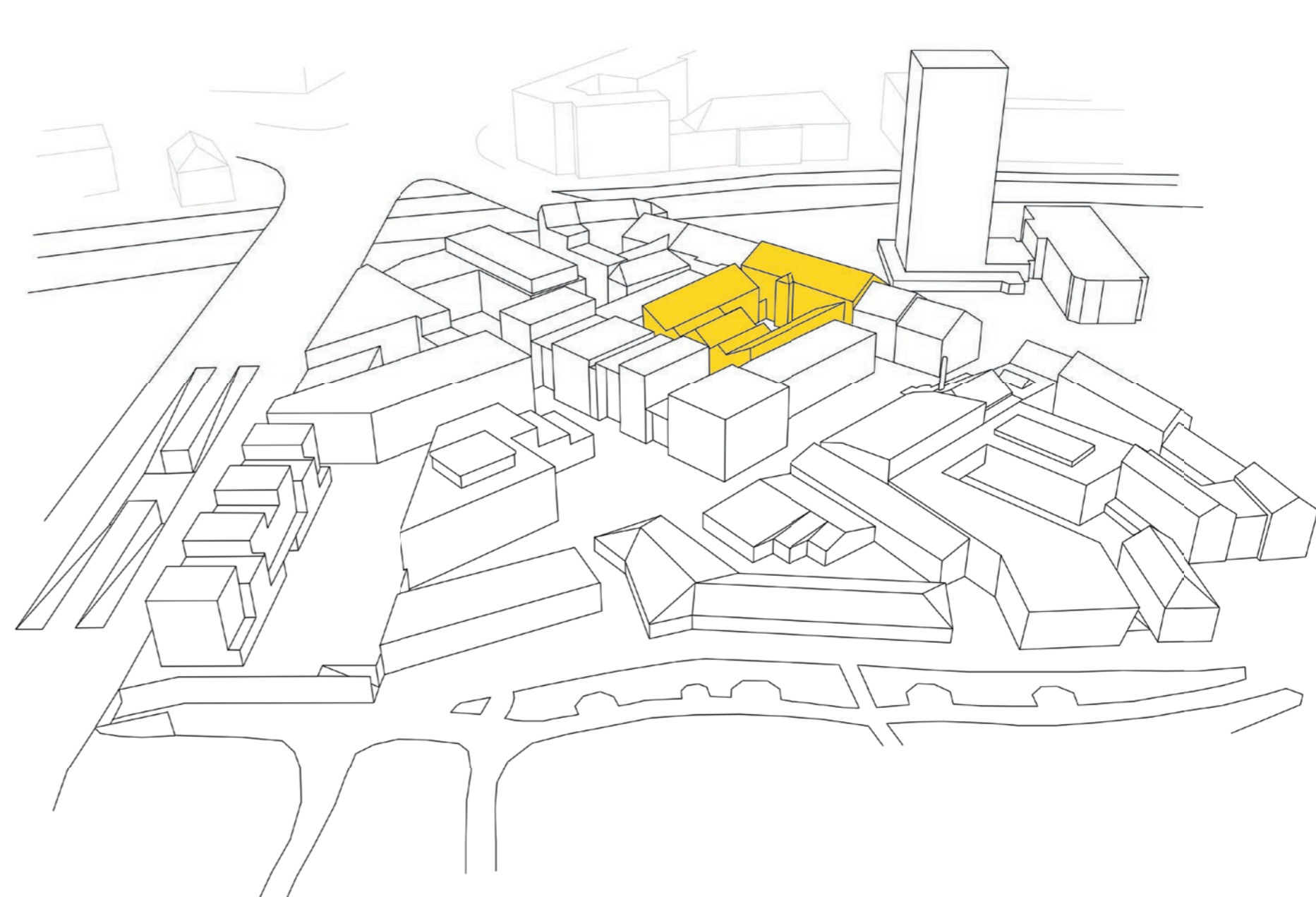
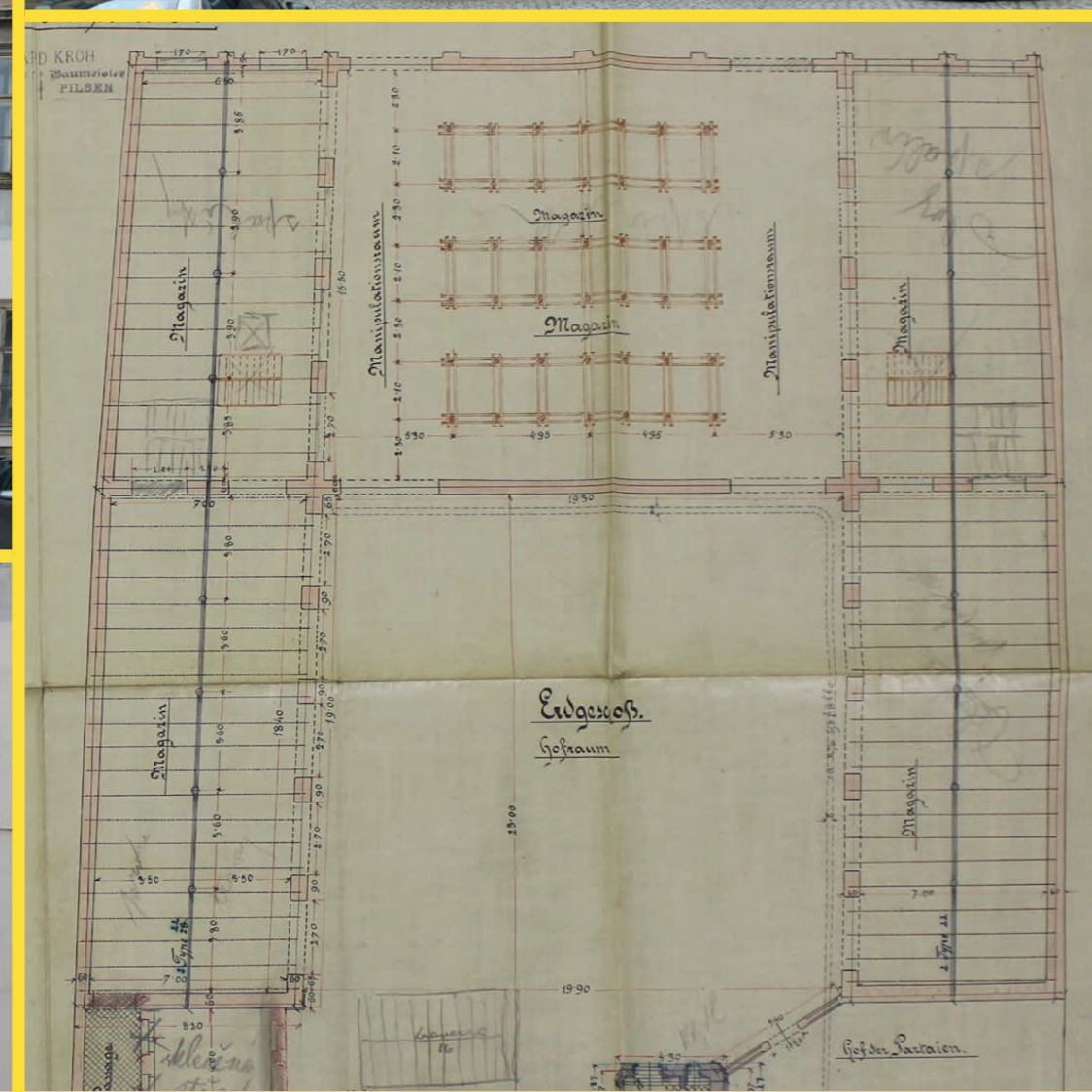
NAVRHOVANÁ ZÁSTAVBA

STÁVAJÍCÍ ZÁSTAVBA

STÁVAJÍCÍ ZÁSTAVBA
BROWNFIELDOVÉ PLOCHY

Filiálka a železářství Hofmann

Stávající budova filiálky železářství Šimona Hofmanna představuje uzavřenou kompozici s vnitřním nádvořím, tvořenou čtyřmi budovami bývalých železáren. Celý areál sestával z obytné budovy s prodejnou v přízemí, která byla umístěna při Pražské ulici. Ta byla v minulosti nejvýznamnější dopravní tepnou Plzně, neboť zajišťovala propojení mezi Plzní a Prahou. Ve dvorním traktu byly umístěny sklady, manipulační prostory a kanceláře firmy a výrobní prostory.

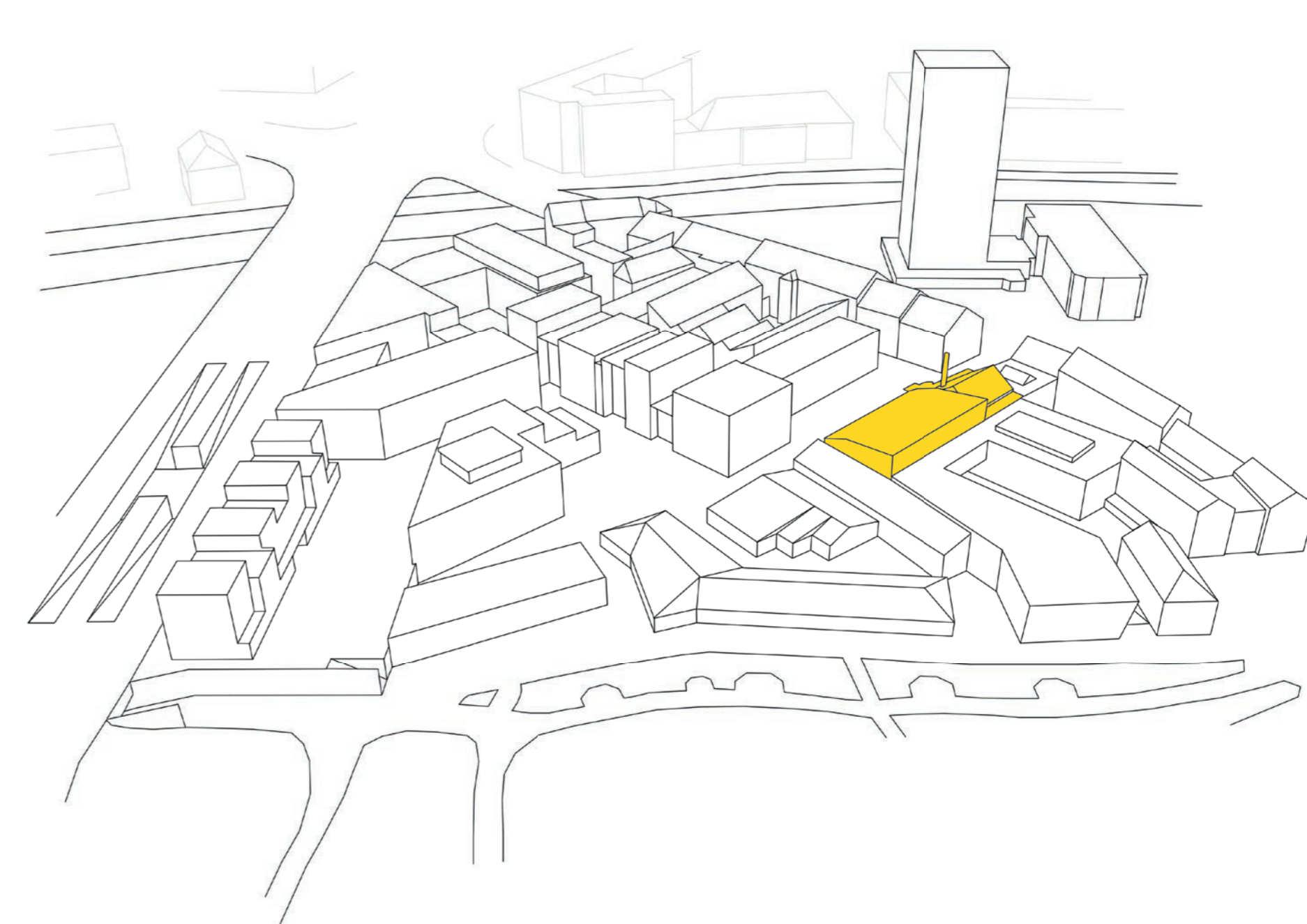
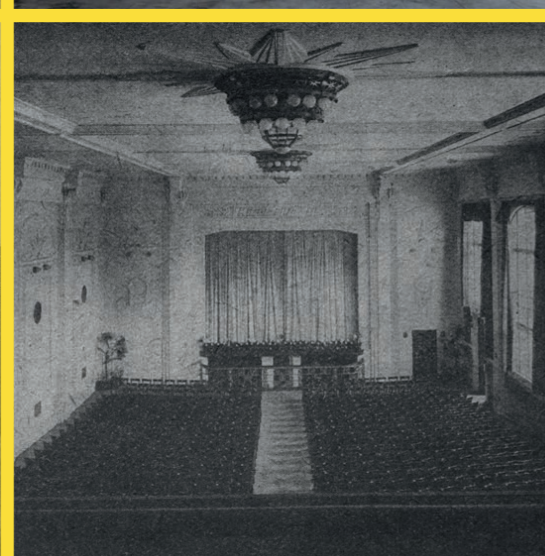
Výroba železářských produktů byla po druhé světové válce zastavena a objekt byl nadále využíván pouze jako skladový areál. Budova v Pražské ulici sloužila i nadále pro bydlení a také prodejna v přízemí zůstala zachována.

V současné době není ani prodejna využívána a celý objekt slouží jako skladiště různých firem.

V návrhu revitalizace území je uvažováno s rekonstrukcí celého areálu bývalých železáren. Strategická poloha v těsné blízkosti významné plzeňské administrativní budovy, kapacitního parkoviště a zastávek městské hromadné dopravy vybízí k realizaci propojení nově navrhovaného území s organismem stávající centrální části města.

Ve svém návrhu tak využívám stávající průjezd z Pražské ulice a z původního továrenského dvora vytvářím intimní atrium, obklopené obchůdky. Bývalý výrobní objekt s impozantní dřevěnou sloupovou síní bude sloužit jako „open air galerie“, kde mohou být vystavovány například velkoformátové fotografie nebo takzvaný „street art“. Ve vyšších podlažích postranních budov navrhuji administrativní prostory.

V přímé komunikační vazbě na celý areál bývalých Hofmannových železáren je centrum nově navrhované zástavby s centrální tržnicí a ostatními aktivitami.

Národní dům československých socialistů v Plzni s kinem Hvězda 1922

Česká strana národně sociální, oficiálně ustanovená v roce 1897, měla své příznivce i mezi vlastenecky smýšlejícími dělníky a nižší střední třídou obyvatelstva v Plzni. Za účelem „propagace národního uvědomění pracujícího českého lidu“ začali plzeňští činitelé řešit otázku výstavby vlastního spolkového domu. Příslušník strany a úspěšný místní stavitel Václav Teřl, v roce 1921 vypracoval nový projekt. Na jeho základě byly následujícího roku provedeny nejnnutnější úpravy stávající přední budovy. Ornamentální architektonické pojetí komplexu s bohatým plastickým dekorem, charakteristické i pro další Teřlovy stavby, však svým významem nepřesáhlo hranice regionu. Dne 20. prosince 1944 byla přední budova „těžce a totálně“ poškozena během leteckých útoků a následně podstoupila řadu stavebních úprav. V polovině padesátých let, kdy objekt již patřil Československému státnímu filmu, byla provedena adaptace hostinských místností. Součástí úprav v roce 1956 bylo i nahrazení dřevěného provizoria uličního traktu zděnou hradbou a ubourání poničené budovy. Vzniklé prostranství mělo být sadově upraveno.

Dnešní objemové řešení komplexu s nově provedeným krytým nástupním prostorem na místě již neexistujícího předního domu, jehož zbývající část byla stržena, vychází z rekonstrukce provedené v letech 1968–1969 dle projektu Zbyňka Tichého a Dagmar Chalušové. Objekt, který se pro veřejnost uzavřel v roce 1996, je v současnosti zakonzervován před plánovanou rekonstrukcí.

Budova bývalého Národního domu československých socialistů, která je v povědomí Plzeňanů uložena spíše jako kino Hvězda, není využívána již celou řadu let. Provoz kina zde byl ukončen v devadesátých letech minulého století a poté byly prostory několik let využívány jako vietnamská tržnice. Tomu odpovídá současný stavebně technický stav všech budov, které komplex tvoří. Přitom se jedná o zajímavou stavební památku, kterou v návrhu zachovávám a snažím se ji plnohodnotně integrovat do městského organismu.

Impozantní částí komplexu je bývalý společenský a sněmovní sál se zajímavou fasádou, která je dnes zcela zneprístupněna veřejnosti a tak skryta pohledům a mimo zájem o využití a obrození. Nový koncept vytváří právě podél tohoto průčelí hlavní nástupní prostor do celého území. Budova bývalého společenského a sněmovního sálu je ve zpracovaném záměru využita jako nástupní prostor, jakési foyer, nové Západočeské galerie v Plzni. Myšlenka realizace budovy nové galerie pro západní Čechy je v Plzni důležitým tématem již řadu let.

Vlastní galerijní prostory navrhuji vytvořit ve dvou nových dvou-podlažních budovách, vzájemně propojených historickým sálem. V tomto prostoru, budoucím foyer, bude umístěna vstupní recepce, kavárna a nezbytné zázemí. Obě nové budovy budou mít okna orientována do nově vzniklého parkově pojednaného atria. Severní křídlo nové západočeské galerie se celoskleněným průčelím otevře do nového městského parku v místech nedávno obnoveného fragmentu historické mlýnské strouhy. Pod oběma novými budovami a atriem jimi vytvořeným je navrženo podzemní parkoviště s přímým vstupem do prostoru nového foyer – bývalého sálu.

URBANISTICKÉ ŘEŠENÍ

V současnosti je řešené území neuspořádané, nekompaktní, zanedbané a neodpovídá tak své výjimečné poloze v centru města. Toto území mělo tendence stát se blokem až do 2. poloviny 20. století, než přišel silný urbanistický zásah v podobě vytvoření silnice první třídy. Silnice tak způsobila hlubokou jizvu v urbanismu nejen řešeného území, ale i v nejbližším okolí historického centra města. Od té doby se plochy poblíž této silnice dlouho vzpamatovaly a některá místa, jako například mnou zpracovávané území, se nevzpamatovalo dodnes.

A tak se území stalo výjimečné nejen svým místem poblíž centra, ale především svou velikostí a hranicemi, které toto území definují.

Ze severovýchodu tvoří hranici již zmíněná silnice 1. třídy, která jasně a tvrdě určuje hraniční linii. Z jihovýchodu blok reaguje na koryto řeky Radbuzy. Z jihovýchodu je jasně určena hranice kompaktní uliční zástavbou v Pražské ulici. Poslední hranicí, definující blok, je část zeleno pásu, který svírá historické centrum. Všechny tyto hranice podporují výjimečnost a jedinečnost území a vybízí tak k urbanistickému řešení, které ještě podtrhne hodnoty daného místa.

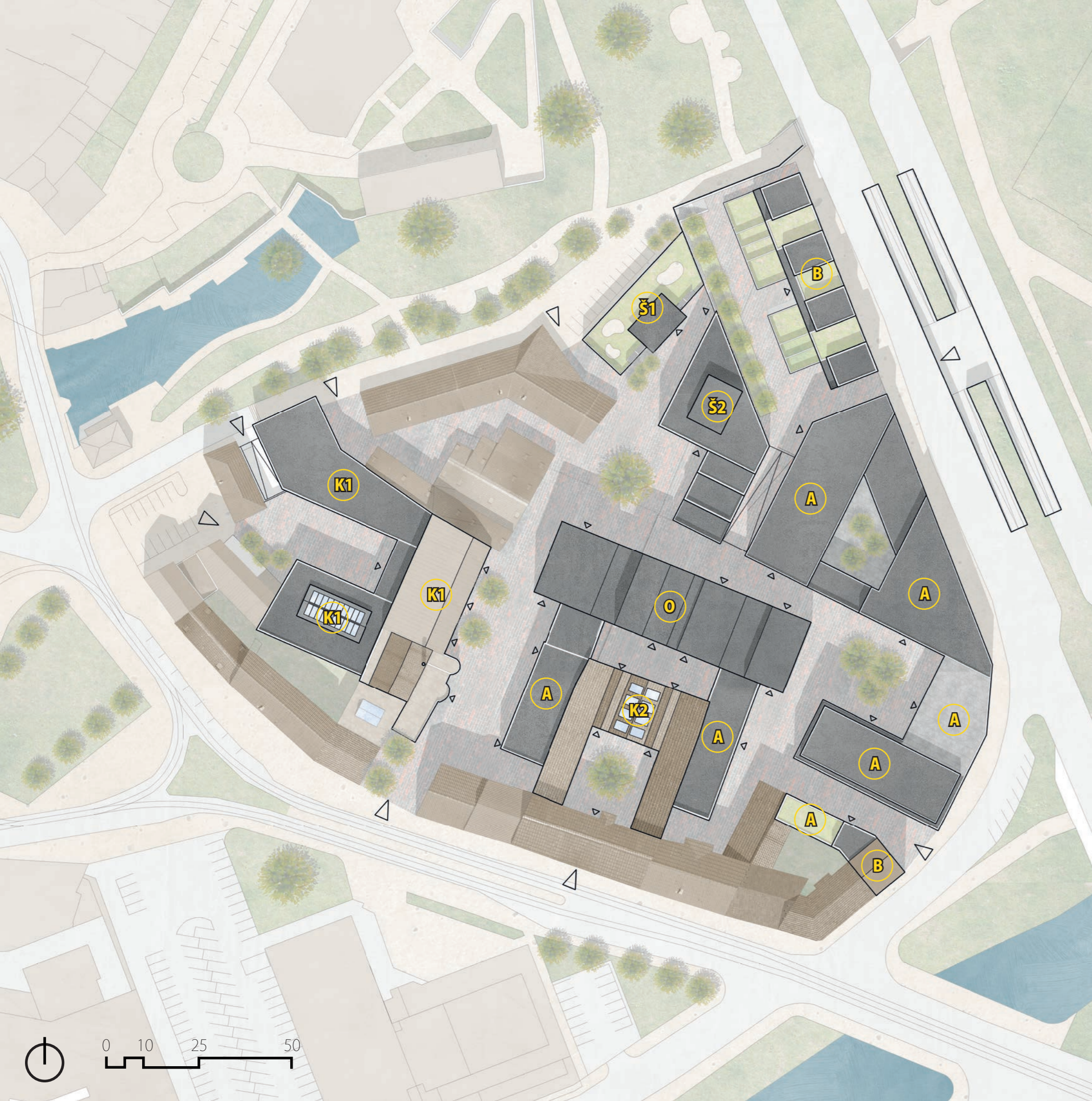
V samotném návrhu jsem plně respektoval dané hranice a snažil jsem se je ještě více podpořit zástavbou tak, aby se území tvářilo jako jeden megablok. Ze strany komunikace 1. třídy jsem vytvořil bariéru v podobě bytových domů a administrativních budov, které plynule přecházejí v linii stávajících budov v jihozápadní části. Ze severozápadu dostavuji proluky a doplňuji uliční profil, který je odrazem protilehlého zbytku historického opevnění s bastionem a nadále podporuje hravost a rozmanitost přilehlého parku.

Intravilán bloku je tvořen spleť nepravidelných uliček, pasáží a proluk. Samotná urbanistická koncepce uvnitř bloku vychází ze stávající parcelace území a následné transformace tak, aby výsledné řešení evokovalo historickou zástavbu a navazovalo pocit intimity a přirozeného měřítka pro chodce, jimž je primárně toto území určeno.

Revitalizované území svými integrovanými funkcemi vytváří plnohodnotný urbanistický celek, který splňuje veškeré nároky na soudobou výstavbu v centrální části krajského města.

Území je výborně dopravně dostupné, a to jak městskou hromadnou dopravou, tak osobními automobily a auty zásobování. Přitom automobilová doprava je svedena do podzemí již v okrajových partiích zástavby a tak je možno celé území řešit jako pěší, bez kolizí chodců s automobily. To je důležité i proto, že lokalita má bezprostřední vazbu na významnou pěší a relaxační zónu, kterou tvoří pás parků v místech bývalých městských hradeb.

Vzhledem ke své poloze v bezprostřední blízkosti plzeňského historického i faktického centra jsou v novém konceptu umístěny budovy pro bydlení, administrativu, kulturu, školství, obchod i služby.

INTEGROVANÉ FUNKCE

Bydlení

Budovy pro bydlení jsou navrženy v přímé vazbě na kapacitní podzemní parking v severní části řešeného území. Jedná se o třípodlažní a čtyřpodlažní bariérové budovy převážně s malometrážními byty. Pouze čtyřpodlažní stavby obsahují ve svých nejvyšších podlažích větší mezonetové byty, z jejichž oken, orientovaných na jih, bude výhled na celý nový areál a zejména na parkovou úpravu parteru přímo před budovou, na střeše podzemního parkingu. Další byty jsou navrženy na východním okraji lokality při řece Radbuza, jejíž břehy jsou významným rekreačním prvkem centrální části Plzně.

B byty

Kultura

Reprezentanty staveb pro kulturu jsou prostory nové Západočeské galerie v Plzni v sektoru bývalého kina Hvězda a částečně otevřený výstavní prostor ve sloupové síni bývalých železáren Šimona Hofmanna. Město Plzeň ve svém investičním výhledu počítá s výstavbou nové krajské galerie. Za tímto účelem byla v nedávné minulosti vypsána architektonická soutěž, realizaci výstavby však zatím nedošlo. Jedním z důvodů jsou i trvající pochybnosti o vhodnosti vytypované lokalizace nové budovy.

V mém návrhu pracuji na toto téma s reintegrací budovy bývalého Domu československých socialistů z roku 1922. Bývalý, dodnes architektonicky hodnotný kulturní a sněmovní sál, využívám jako foyer ke dvěma novým dvoupodlažním budovám, v nichž budou umístěny výstavní plochy, depozitáře a nezbytná administrativa.

Nástupní prostor do nové galerie je řešen z pěší zóny, která těsně navazuje na zastávky městské hromadné dopravy a na stávající pěší koridory, obklopující historické centrum Plzně.

K1 Západočeská galerie

K2 výstavní prostor - sloupová síň

Obchod a služby

V úrovni parteru téměř celého území je počítáno s umístěním komerčních prostorů pro obchod a služby. Jedná se zejména o malometrážní obchůdky, drobné provozovny služeb a občerstvení. V centrální části území je navržena halová tržnice, kde by celoročně probíhaly v Plzni velmi oblíbené farmářské trhy s nabídkou produktů domácí výroby.

O tržnice

Administrativa

Převážně halové kancelářské prostory jsou umístěny ve vyšších podlažích budov, určených k tomuto účelu. V centru Plzně je v současnosti naprostá absence moderních administrativních prostorů. Historické budovy v okolí nabízejí pouze malé kanceláře, které vyhovují nárokům malých firem, jako jsou například notáři, advokáti a podobně. Ve svém návrhu proto kladu důraz na vytvoření dostatečných ploch pro umístění větších a velkých firem. Součástí těchto administrativních komplexů jsou společné recepce, nájemní jednací místnosti, společný back office a prostory pro rychlé občerstvení. Půdorysné uspořádání těchto budov a jejich dispoziční a urbanistické řešení vytváří také dostatečnou nabídku pro relaxaci a oddych pracovníků v době pracovních přestávek.

A administrativní budovy s obchodním parterem

Školství

V nově navrženém urbanistickém celku se počítá s realizací dvoutřídní mateřské školy a školy waldorfského typu, určené pro první stupeň základního vzdělání.

Obě budovy jsou umístěny v klidných partiích nové zástavby, v těsné vazbě na nedávno realizovaný park v místech zaniklé mlýnské strouhy, mimo hlavní pěší komunikace, stranou od komerčních a administrativních prostorů. Je zde však myšleno na příjezd osobních automobilů a jejich krátkodobé odstavení po dobu předání nebo vyzvednutí dítěte.

Mateřská škola je řešena jako jednopodlažní objekt s vlastní zahradou na střeše. Přístup na tuto střešní zahradu je po venkovním krytém schodišti.

Základní škola je dostupná pro pěší jednak z klidového prostoru parku u mlýnské strouhy, jednak z centrálního náměstíčka nově navrhované zástavby. Zázemí školy je propojeno s veřejným halovým parkingem, kde jsou vymezeny prostory pro zásobování školní kuchyně a pro zajištění provozu školy.

V třípodlažní budově se střešní nástavbou je umístěno šest tříd, kabinety pedagogů, tělocvična a kuchyně se školní jídelnou.

Š1 školka

Š2 škola